

TBC pľúc – najrozšírenejšie infekčné ochorenie u nás a vo svete

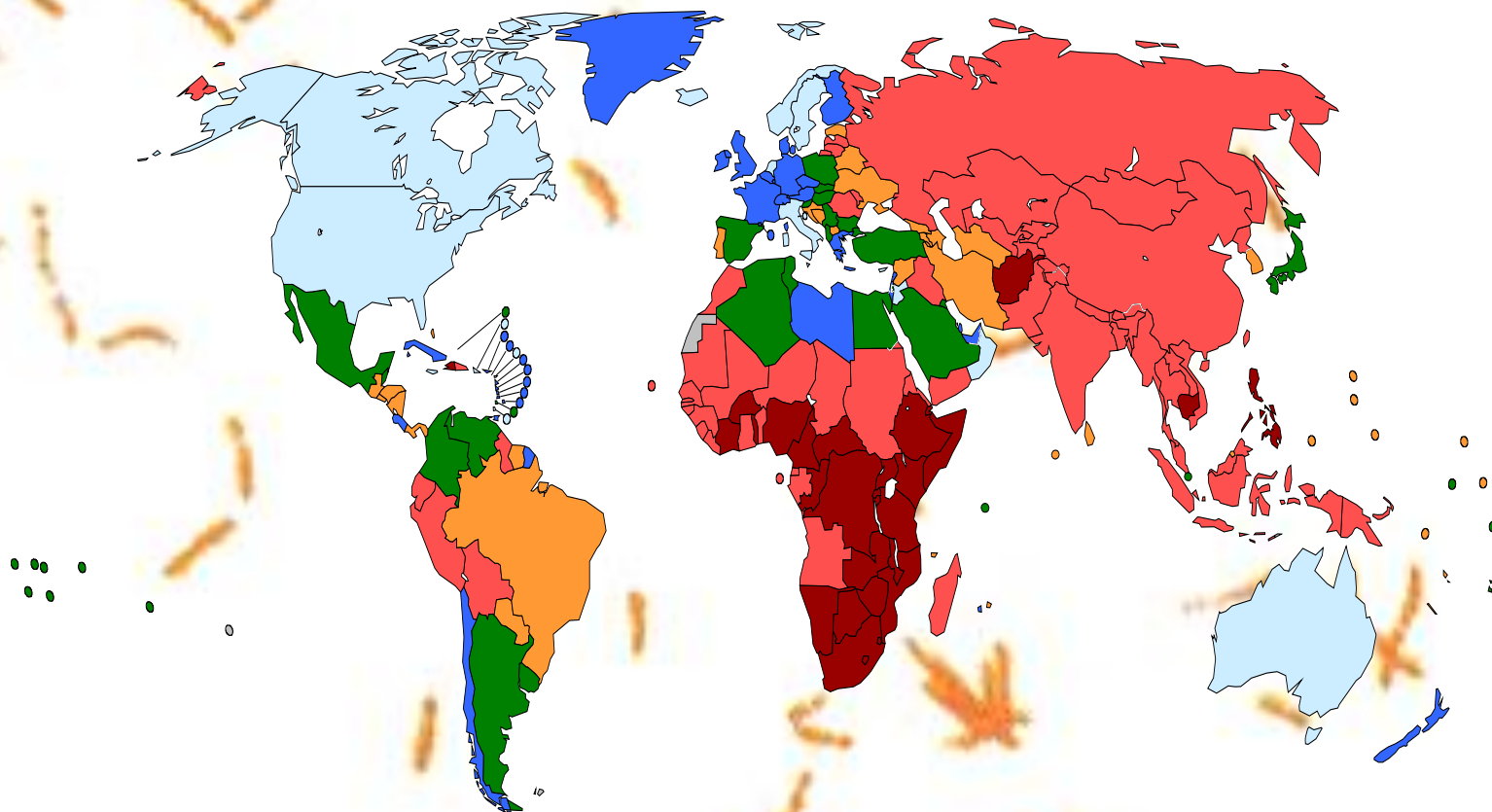
Prof. MUDr. Eva Rozborilová, CSc.

Hlavný zámer národných programov

- **detekovať a liečiť tuberkulóznú infekciu**
- **identifikovať latentnú tuberkulóznú infekciu (vyšetrenie kontaktov, imunosuprimovaných, HIV pozitívnych a rizikových skupín obyvateľstva)**

Situácia v TBC vo svete v r. 2007

Rate per 100000

Základné fakty o TBC

Odhaduje sa, že medzi rokmi 2000-2020 sa nakazí d'alšia miliarda ľudí

– ochorie 200 miliónov ľudí

– 35 miliónov ľudí zomrie na TBC

ak sa nepodarí zlepšiť zdravotnú starostlivosť

Epidemiológia TBC v Európe

- V r. 2007 bolo v európskom regióne WHO 477 327 nových prípadov TBC
- Incidencia TBC rastie v celom regióne, najmä od západu na východ
- V Západnej Európe je to výsledkom migračných vln, čo viedlo k vzostupu výskytu aj v krajinách, kde bol v minulosti sledovaný pokles výskytu TBC
- TBC je najčastejšou príčinou úmrtí u osôb HIV /AIDS infikovaných
- TBC nepozná národné hranice

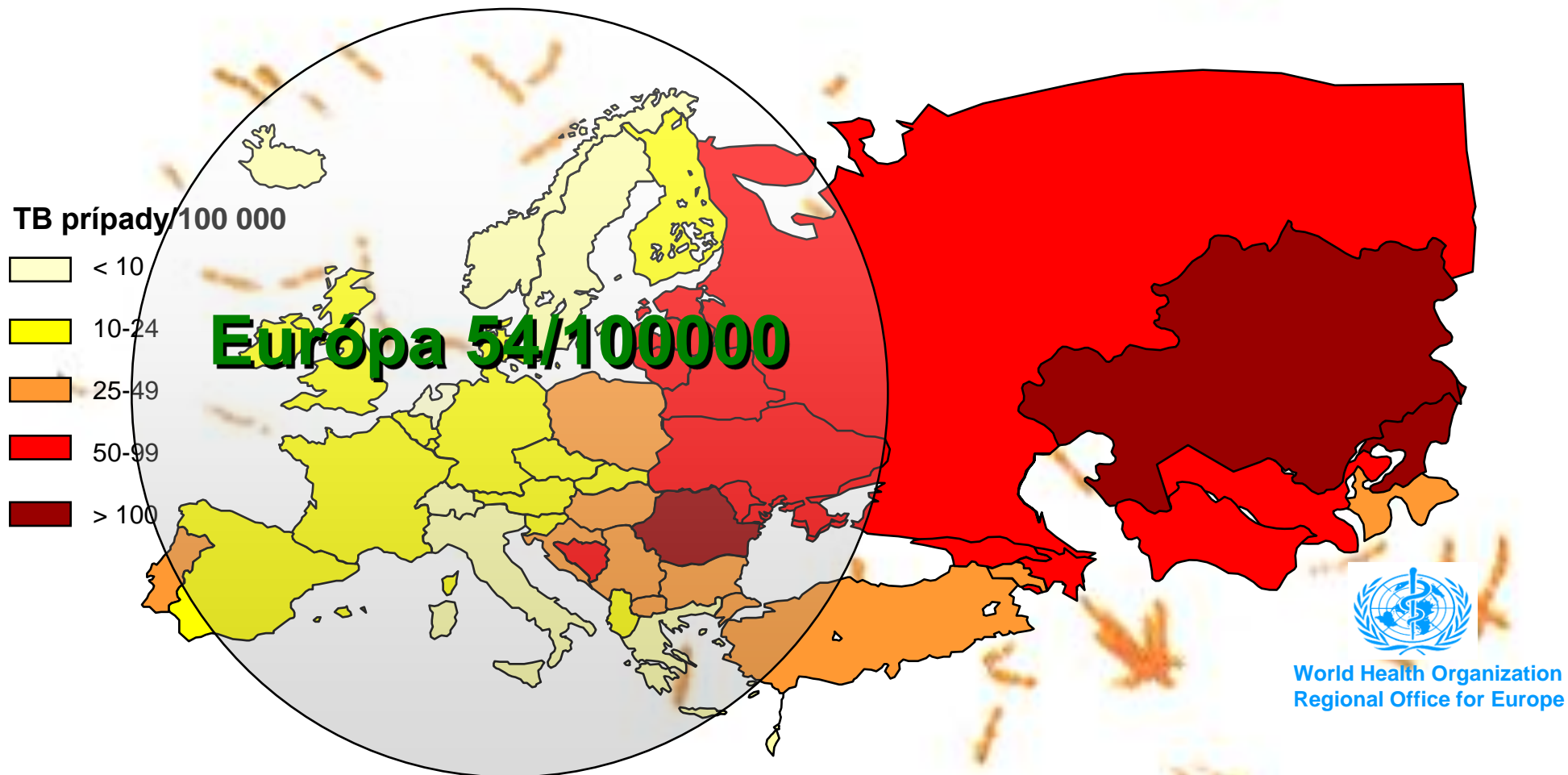
Pár čísel o TBC v Európe

- každú hodinu v Európe ochorie 50 ľudí a 8 zomrie na TBC
- výskyt ochorenia 54/100tis. obyvateľov
- v krajinách EU výskyt - 17,0/100tis.
- v krajinách Balkánu výskyt - 28,7/100tis.
- východoeurópsky región výskyt – 131,2/100tis.
- Island výskyt - 4,5/ 100tis. a Kazachstan - 258,0/100tis.
- 20% prípadov v krajinách EU sa vyskytuje u cudzincov
- v Ruskej federácii v roku 2006 sa vyskytlo 214 924 novozistených prípadov, čo tvorí výskyt 151,2/100tis.
- podľa pohlaví je výskyt 2× častejší u mužov ako u žien

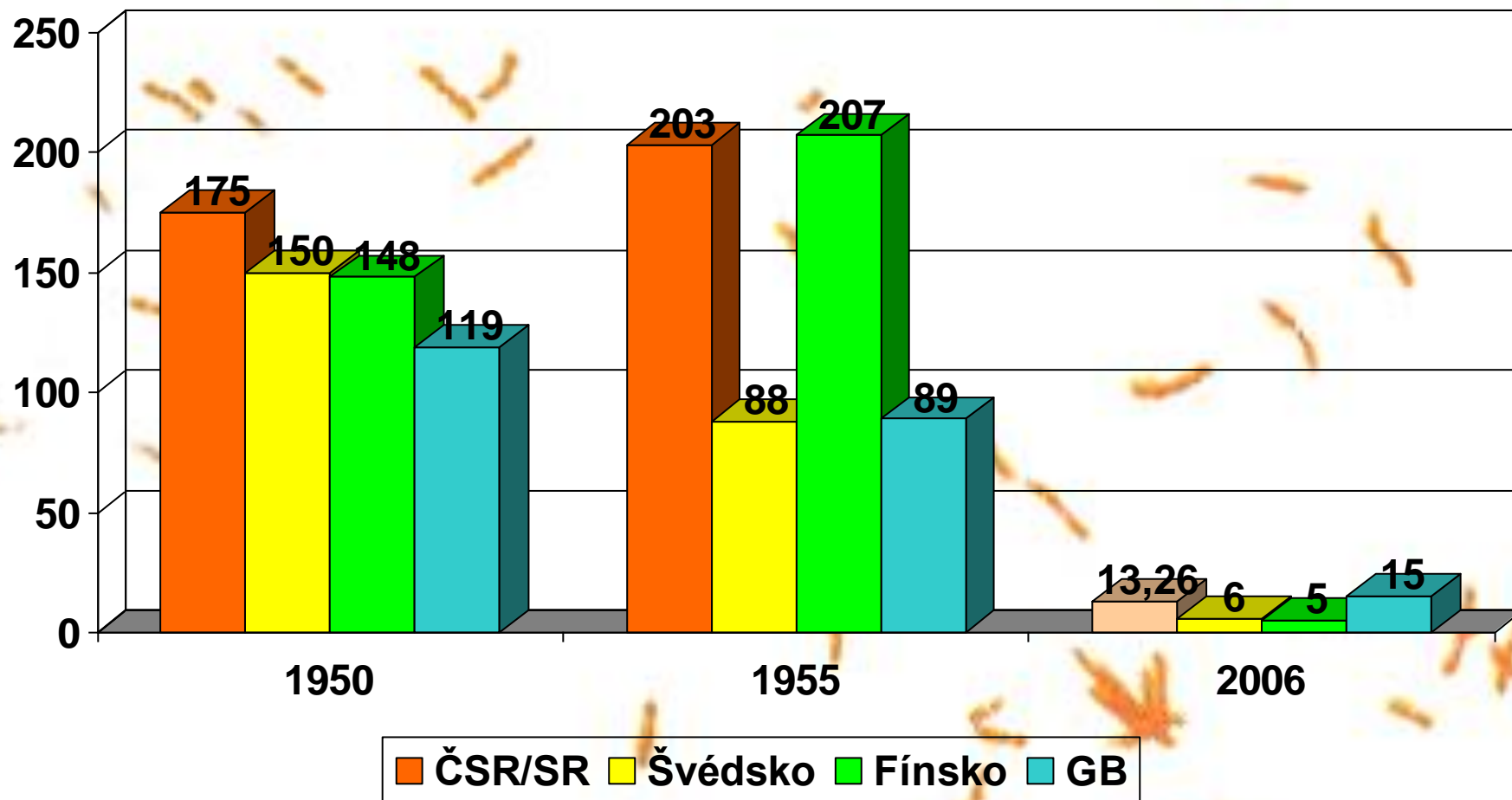
Pár čísel o TBC v Európe

- V roku 2007 bol nárast počtu ochorení oproti r. 2006 o 54 497 prípadov, najmä v Ruskej federácii / podmienené zjednotením systému hlásnej služby/ - medziročný nárast činí 3,7%
- V krajinách EU je pokles o 3,8% avšak v krajinách východnej Európy je nárast až 6,2%

Notifikácia TBC 2007

Incidenca TBC vo vybraných štátoch Európy

TBC/HIV koinfekcia

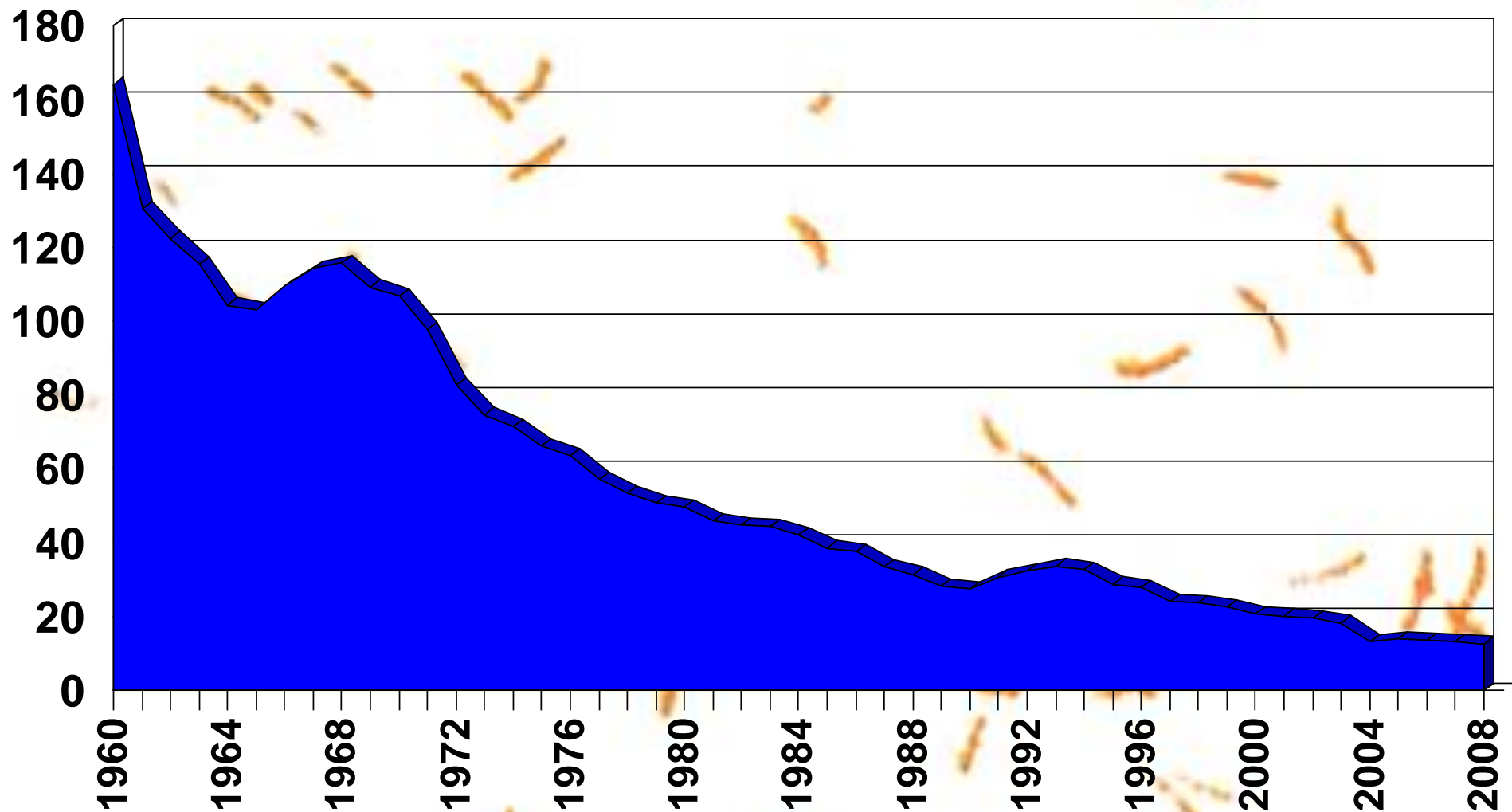
- Vo svete bolo v r. 2007 1,37 mil. – 15% HIV pozit. pacientov s TBC
- 79% z nich v Afrike, 11% v juhovýchodnej Ázii
- 456 tis. úmrtí u HIV pozit. – 33% z úmrtí HIV infikovaných osôb
- Celosvetovo zomrelo na TBC v r. 2007 1,3 mil. osôb

Multirezistentná tuberkulóza

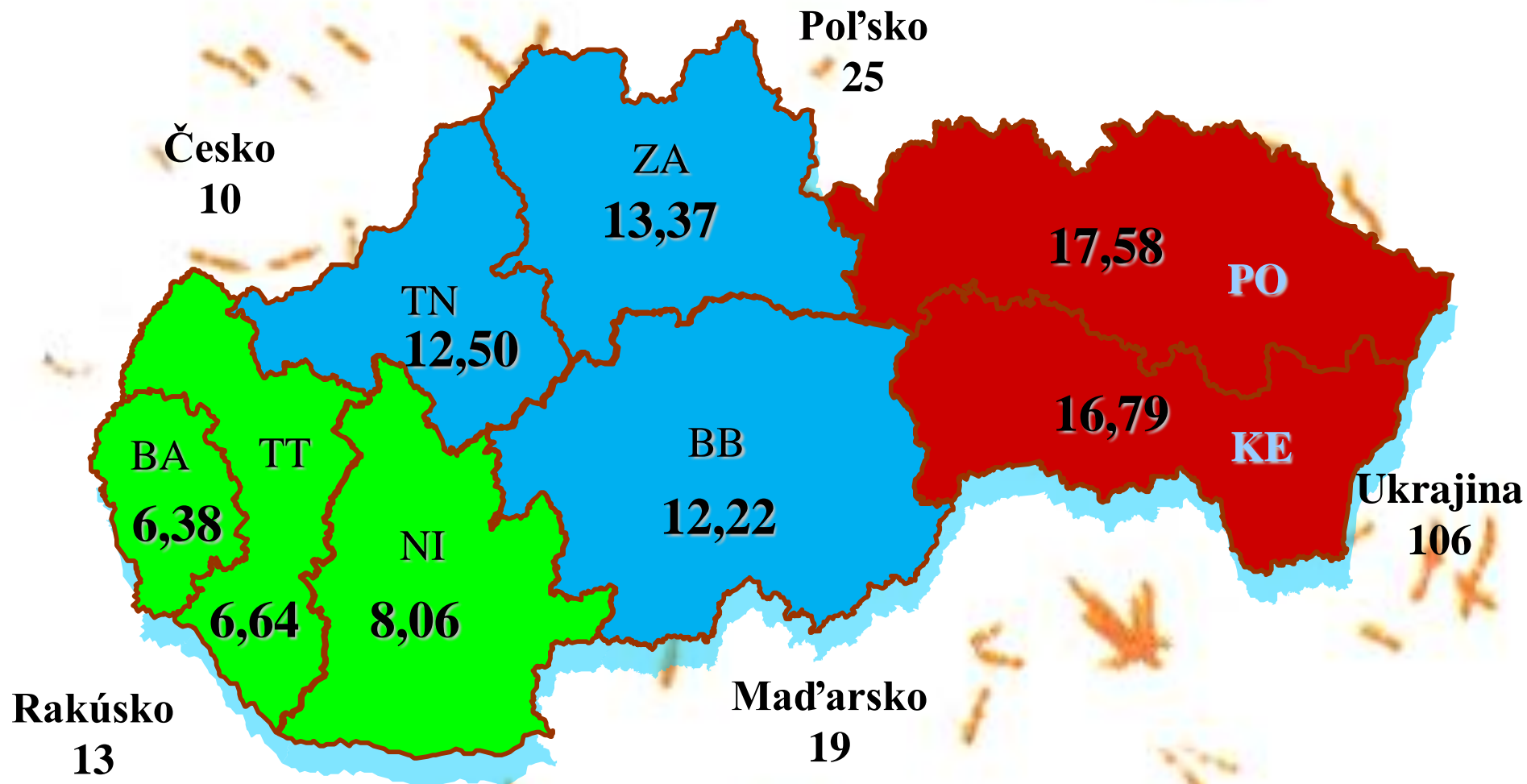
V r. 2007 bolo vo svete 500 tis. prípadov MDRTB

- **V 27 krajinách sveta – z nich v 15 európskych - 85% prípadov**
- **V absol. číslach:**
 - India 131 tis.prípadov
 - Čína 112 tis.
 - Ruská fed. 43 tis.
 - Južná Afrika 16 tis.
 - Bangladeš 15 tis.
- **55 krajín sveta hlásilo výskyt XDRTB**

Incidenca tuberkulózy na Slovensku v rokoch 1960-2008

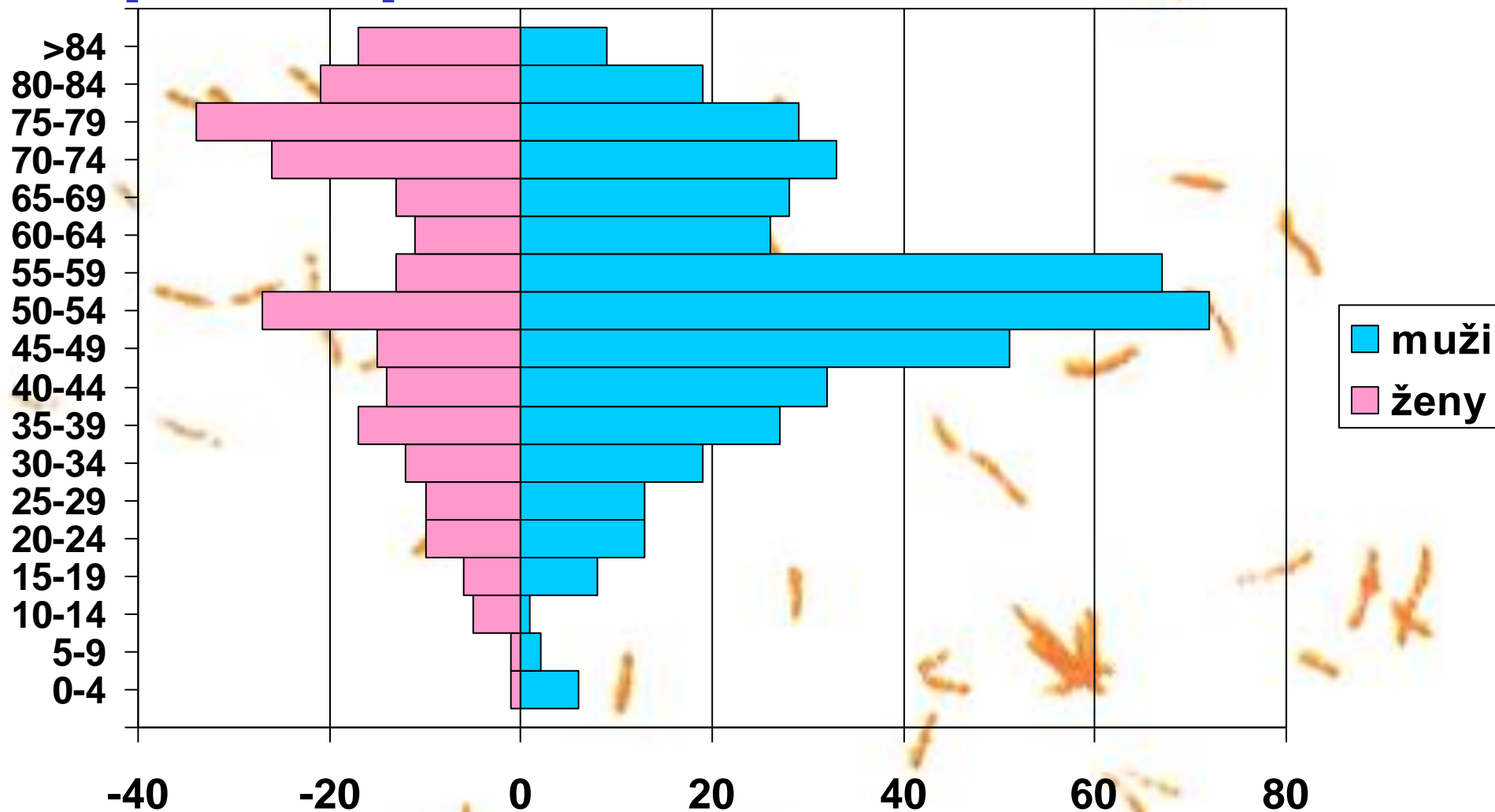
Výskyt tuberkulózy na Slovensku v r. 2008 podľa krajov

Hlášené případy rok 2008

Počet případov		652
Incidencia	12,07/100 tis. obyv.	
Podľa národností:		
Slovák		496
Maďar		29
Róm		115
iné		12
z toho uteč.		3

Výskyt tuberkulózy na Slovensku podľa pohlavia a veku v r. 2008

Základné údaje o tuberkulóze na Slovensku

Celkový počet 652

recidívy 75

nové prípady 577

pľúcne 540

mimopľúcne 112

bakteriologická overenosť 365 (55,98%)

atypické mykobakteriózy 12 prípadov

Výskyt tuberkulózy u dětí na Slovensku v rokoch 2007 a 2008

	2007	2008
veková skupina	počet prípadov/ Rómovia	počet prípadov/ Rómovia
do 14 rokov	16/9	14/13
adolescenti (15-19 rokov)	14/9	9/5

TBC 1996-2008 Rómovia

Rok	Spolu TBC	Rómovia	% z TBC	Deti všetky	Rómske deti	% z detskej TBC
1996	1498	126	8,4	46	20	43,5
1997	1296	90	6,9	27	4	14,8
1998	1281	133	10,4	38	18	47,4
1999	1218	102	8,4	21	4	19,0
2000	1111	91	8,2	15	7	46,7
2001	1079	102	9,5	22	9	40,9
2002	1055	125	11,8	19	5	26,3
2003	990	123	12,4	18	13	72,2
2004	705	87	12,2	19	13	68,4
2005	743	103	13,8	21	14	66,6
2006	732	88	12,0	23	13	56,5
2007	708	96	13,6	16	9	56,3
2008	652	115	17,6	14	13	92,9

TBC vo väzení na Slovensku

• 2003	18	prípado
• 2004	22	prípado
• 2005	23	prípado
• 2006	21	prípado
• 2007	33	prípado
• 2008	20	prípado
• Úmrtia na TBC	0	prípado
• Lieková rezistencia	1	prípado

Multirezistentná tuberkulóza na Slovensku

Rok	prípadov TBC	MDR	prim. MDR	získaná MDR	debaciliz. MDR
2006	732	11	5	6	6
2007	708	10	4	7	5
2008	652	7	1	6	3

HIV a TBC na Slovensku

Počet HIV pozit.: 196 pacientov:

- 1997 1 pacient
- 1998 1 pacient
- 2003 1 pacientka
- 2005 1 pacient
- ostatné roky 0 pacientov

Úmrtia na tuberkulózu na Slovensku

Rok	Počet prípadov TBC	Počet úmrtí
2003	1055	79 (7,5%)
2006	732	11 (1,5%)
2007	708	7 (1,0%)
2008	652	10 (1,4%)

V súčasnosti diagnostický postup zahŕňa:

- anamnézu a klinické vyšetrenie**
- röntgenologické vyšetrenie hrudníka**
- mikrobiologické, histologické a molekulárne genetické vyšetrenie**
- tuberkulínový kožný test**
- vyšetrenie sekrécie IFN- γ**

Indikácia vyšetrenia IGRA

- **Diferenciálna diagnostika abacilárnej TBC**
- **Diagnostika LTBI (kontakty)**
- **Vyšetrenie rizikových skupín pre TBC**
- **Vyšetrovanie pacientov liečených anti-TNF α (v spolupráci s reumatológom, dermatológom a gastroenterológom)**

Záver

- Navzdory nepriaznivému celosvetovému epidemiologickému trendu a prognózam na Slovensku pokračuje pokles výskytu TBC.
- Slovensko sa zaradilo medzi krajiny s nízkym výskytom TBC.
- Napriek týmto skutočnostiam TBC ostáva celosvetovou hrozbou a globalizácia zvyšuje riziká importu, a to najmä epidemiologicky závažných foriem (MDR).
- Nesmieme preto poľaviť v depistáži a kontrole liečby TBC!